

Jelek letről felfelé - avagy a nép szava Isten szava ^[1]

„Ki lehet Önöknel befutott ember. Csak és kizárólag az, aki az Önök szekerét tollja. Ha ez így van, akkor pedig mese az olyan állítás, hogy a pártönkivüliek is betölthetnek minden állást. Minden valamire való álláshoz az Önök beleegyezése kell. Nos így már érthető a pártönkivüliek helyzete. Miért félnek Önök a több párt rendszertől? Nos ha ezt felvetik, akkor meg kell állapítaniuk azt is, hogy ez az Önök hatalmának végét jelentené. Nem kell semmiféle politikai átnevelés ahhoz, hogy itt egy demokratikus párt egyből milyen sikert aratna.”

Bevezetés

Az 1960-as években a restaurált államszocialista rendszer konszolidációjával párhuzamosan érezhetően csökkent a társadalomra irányuló hatalmi nyomás. A hatalom és a társadalom "békés egymás mellett élése" valós tapasztalat volt, még akkor is, ha ennek hátterében sokszor felülről irányított manipuláció, lent pedig elvtelen kompromisszumok és a kollektív amnézia húzódtott is meg. A rendszer nem kis mértékben a tabuk tiszteletben tartására épült, bizonyos dolgokat nem lehetett megkérdőjelezni, sőt beszélni sem volt szabad. Ez egy sajátos metanyelv kialakulását eredményezte, a "békés egymás mellett élés" a "békés egymás mellett elbeszélés" időszakává is vált. Az emberek megtanultak a sorok között olvasni, a kimondott szavak mögött a ki nem mondottakat keresték, mivel tudták vagy sejtették, hogy nem adhatnak teljesen hitelt a hivatalos nyilatkozatoknak, szövegeknek, beszédeknek. A probléma azonban a pártállam számára is fennállt: a Kádár-féle kompromisszum értelmében ugyanis a hatalom sem várta, nem is várhatta el, hogy a társadalom őszinte legyen vele. Ez megnehezítette a vezetés számára, hogy valós képeket, információkat szerezzen a társadalomból és a társadalomról, ami pedig elengedhetetlenül szükséges volt a társadalom folyamatos és állandó ellenőrzéséhez, a potenciális veszélyforrást jelentő csoportok elszigeteléséhez és felszámolásához. Többek között ezért volt létszükséglet a pártállam, és általában minden diktatúra számára a besúgók (ügynökök, titkos megbízottak, informátorok) hálózatának működtetése.

A Kádár-rendszer láthatóan sikeres konszolidációja ellenére mindig voltak olyan csoportok, amelyek nem tudtak és nem akartak megbékélni a rendszerrel, amelyek felrúgták a hatalom és a társadalom kapcsolatának rituáléit. Noha nem beszélhetünk őrült társadalmi ellenállásról, sőt hatékony, széles bázisra épülő ellenzékéről sem, számos jele van annak, hogy a magyar társadalom bizonyos mértékig megőrizte az önálló gondolkodás és véleményalkotás képességét. Ilyen jeleknek tekinthetők az állami és pártvezetőknek címzett névtelen levelek is, amelyek - ha nem kizárólag a vezetőket szidalmazó szövegeket tartalmaznak - "a nép" üzeneteként az embereket foglalkoztató kérdésekről, véleményükről tájékoztatnak. A alábbiakban a hatvanas évek végén Szabolcs-Szatmár megyében feladott, és vélhetően itt is írt levelek alapján próbálhatunk meg képet kapni a hatalmon lévők és a "lentiek" sajátos kommunikációjáról. 1968 februárjában Nyíregyházán adtak fel két, teljesen azonos szövegű levelet Kádár Jánosnak és Losonci Pálnak címezve, fiktív feladóval. A megyei állambiztonsági szervek "Anonymus" névvel nyitottak az ügyre dossziét, ám a feladó kilitét nem sikerült felderíteni, így a dossziét 1969. május 5-én lezárták. 1968-ban Tiszavasváriból is küldtek névtelen leveleket a pártlap, a Népszabadság címére, majd ugyanez a személy 1971-ben Polgárról írt, ezúttal az MSZMP Központi Bizottságának. Az elkövetőt, aki után a szerv "Kronikás" név alatt nyomozott, ezúttal sem sikerült megtalálni. (A továbbiakban én is a nyomozó hatóság által adott nevükön nevezem őket.)

A levelekből megtudhatjuk, hogy milyen kérdések foglalkoztatták az embereket a hatvanas évek végén, a Kádár-korszak "csúcspontjában". "Anonymus" - aki magát egyébként Magyar Árpádnak nevezte - levele Losonci Pál újévi köszöntőjére adott válasz, elsősorban a rendszer legitimitását kérdőjelezi meg. Kétségbe vonja, hogy a vezetésnek joga és kellő alapja lenne arra, hogy az egész magyar nép nevében beszéljen, hiszen azt nem is kérdezik meg. A többpártrendszert nem pótolhatja a Népfőnt, a szabad választásokat nem pótolhatja az "önkritika", a kommunista diktatúrából nem lesz sem szocializmus, sem demokrácia pusztán attól, hogy ezeket a szavakat szajkózzák. A levél hangneme távolról sem durva, inkább az Elnöki Tanács elnökének beszéde által kiváltott felháborodás jellemzi. "Veszélyes" volta abból fakad, hogy félrebeszélés helyett nevének nevezi a dolgokat. "Kronikás" leveleiben is az egyik központi elem a szabadság hiánya, ezekben azonban nagyobb szerep jut a korrupció és a protekció, a sógorság-komaság uralta rendszer, a hivatali arrogancia feletti felháborodásnak, az anyagi, egzisztenciális kérdéseknek, a közzsölő kommunista urak és a dolgozó szegény nép helyzete közötti különbség hangsúlyozásának. Ráadásul ennek a szegény népek már szórakozás sem jut, mert a magyar labdarúgó válogatot kikap a szovjetektől, a sórért meg kénytelenek egymást taposni az emberek. A kisemberek elemi szabadságvágyát fogalmazzák meg ezek a levelek nemcsak a foci, hanem a csehszlovákiai bevonulás kapcsán is, amely őszinte felháborodással tölti el a levélírókat. Noha a hangnemből és szenvedélyességben különbözik a két személy, közös bennük, hogy felháborodásuk elsődleges tárgya a hatalom szavai és az emberek által tapasztalt valóság közötti távolság, ami a lent lévők számára egyszerűen azt jelentette, hogy a fent lévők hazudnak.

Magukon a leveleken túl figyelemre méltó az írók felderítésére irányuló állambiztonsági feldolgozó munka is. A közölt iratokból is kitűnik, milyen intézkedésekkel próbálták az elkövetők nyomára jutni: az eszközök az írásszakértői véleménytől az ügynökök bevonásáig széles skálán mozogtak. Ezen eszközök egyike-másika mai szemmel nézve már-már komikusnak tűnhet (főleg, ha tudjuk, hogy a felderítés eredménytelen volt): az 1968. április 3-i intézkedési tervben feladatként jelölték meg például a levélpapír és a boríték vizsgálatát. 1969. január 3-ra (!) meg is lett az "eredmény": hivatalos levelezéshez használt közösleges borítékról és levélpapírról van szó, amiket mindenhol, állandó jelleggel lehet kapni - ezeket ránézésre meg lehetett volna állapítani. Hasonlóan mulatságos ugyanezen intézkedési terv a "nos" és a "node" szavakat gyakran használó személyek felkutatásával igyekszik szűkíteni a lehetséges levélírók körét. A technikai módszereken túl bepillantást nyerhetünk az állambiztonsági hermeneutikába is: tanulságos, és nem kevésbé mulatságos, hogy pusztán a szövegek elemzése révén teljes magabiztossággal határozzák meg a levélírók személyiségjegyeit, életkorát, iskolázottságát, sőt (korábbi és jelenlegi) foglalkozását, társadalmi helyzetét, lakóhelyét, és még sorolhatnánk. Az állambiztonsági szervek szerint például a "kalmár" szó és szinonimáinak használata alapján "Kronikás" korábban piaci adásvétellel foglalkozó, majd állami alkalmazásba került személy. A levelek és a hozzá kapcsolódó állambiztonsági iratok további mélyebb és részletesebb elemzése minden bizonnyal számos új adalékkal szolgál majd a kommunista hatalom és a társadalom kapcsolatának, az államszocialista rendszer természetrajzáának vizsgálatához.

A két névtelen levélíróra vonatkozó iratok az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárában található dossziékból származnak: az "Anonymus" fedőnévű rendkívüli esemény dosszié archiv száma O-13332, míg a "Kronikás" fedőnévű dossziét O-14724 számon irattározták. "Anonymus" levele géppel írt (a végén kézzel írt szavakkal), és a borítékon található bélyegző szerint 1968. február 7-én adták fel Nyíregyházán. Ugyanezt a levelet másnap Kádár János részére is elküldték. "Kronikás" leveleit kézzel írta, az 1968. május 22-én, július 4-én és augusztus 30-án Tiszavasváriban postára adottakat nyomtatott nagybetűkkel, míg az 1971. február 22-én Polgáron feladottat nyomtatott kisbetűkkel. A névtelen leveleket betűhíven közöljük, a kapcsolódó iratokban előforduló elírásokat, helyesírási hibákat azonban javítottuk. A közölt iratok szigorúan titkos minősítése megszűnt.

Források

A "DEMOKRÁCIÁÉRT"

Losonci Pál
Elnöki Tanács Elnöke.
Budapest.

Az 1968 évi újév alkalmával mondott köszöntőjében arról beszélt, hogy "az egész magyar nép" milyen ünnepélyllyel ülte meg a dicsőséges Szovjetunió 50 éves fennállásának jubileumát. Nos ami az egész magyar népet illeti, hát erről érdekes dolgokat lehet mondani. Képzelteti, hogy milyen jó érzés tölti el az egész magyar népet akkor, mikor Kárpátalját (az Északkeleti Felvidéket, mert gondolom, hogy ez Ön is így tanulta valaha) pont a Szovjetunió tartja megszállva. Az összes történelmi tanulmányomat számba véve sem tudok erre a megszállásra, sőt annektálsra jögcímet. A hódító jogán lehet erre példa, de a Sz. U. sokszor kijelentette már, hogy van Neki épp elég nagy országa és nincs területi igénye sehoh. Szegény Románia is siratja Beszarábiát. De visszatérve az egész magyar népre való hivatkozására, szeretném felhívni figyelmét arra, hogy ez a kijelentése szintén sántít. A legjobb akarattal sem tudtak 13 %-nál többet összeszedni a szavazások során, pedig a belügyi tárca az Önöké volt és így a hatalom eszközözét is igénybe vették. E nélkül még 5 %-os szavazatuk sem volna. Önök állítólag a magyar munkásosztályt képviselik. Node ki látott már olyan képviseletet, melyre a megbízást soha senki sem adta. A pártjuk tisztségeit nem a népszavazás útján töltik be,

és mégis elvárják, hogy az egész nép nevében intézkedjen. Ki tehet arról például, hogy Ön az Elnöki Tanács Elnöke vagy arról, hogy Kádár a Pártjuk főtitkára. Az egész magyar népbe számítás csak azokat is, akinek az iparigazolványát beszédtek, akikről a földet betagosították, akiket a hivatalukból kiebbrudaltak, akiknek a házat elvették, akiket jogtalanul börtönbe hurcoltak, akiknek a gyerekei nem tanulhattak az egyetemeken, akik fizikai munkát végeztek hosszú ideig, mert nekik nem volt proletárműltjük stb. Nos ha ezeket számba veszi, akkor elképzelheti, mekkora lelkesedéssel ülte meg az egész magyar nép a dicső Sz. U. 50-ik évfordulóját.

A felsoroltakkal kapcsolatban Ön azt fogja gondolni, hogy a külföld felé mégis 99,98 % -os szavazatot tudunk kimutatni egy-egy választás alkalmával, ez a fő. Nos gondoljon itt arra, hogy 1956 előtt is volt választás, és akkor is 99,98 % -os szavazatot mutattak ki. És mi történt 1956-ban. Semmi esetre sem az, amit Önök hisznek, vagy legalábbis amit a külvilágnak mondanak. Nevezetesen Önök szeretnék az 1956-os Forradalmat úgy beállítani, mintha az egy tévedés, a megtévesztett emberek tettei sorozata lenne. Nos emlékezzék csak, hogy hol volt a leghosszabb az ellenállás. Az egyetemi székhelyeken és az iparvárosokban. Szegény egyetemisták, szegény munkások. Milyen könnyen megtéveszthetők voltak. Több mint 10 évig gyúrták őket a szemináriumokban és íme: egy-két nap alatt minden megváltozik Sajnos ezek a Forradalmi erők szervezetlenek voltak és buták is. Hisz ha ők azonnal soroznak és a honvédelmet megszervezik, akkor nem kellett volna ide semmiféle idegen segítség és mehetett volna a dicső Sz. U. is arra, amerre akart volna. Nem mert volna egy komoly ellenállás esetén hosszabb háborúba keveredni, mert azért a világot nehéz lett volna meggyőzni arról, hogy miért kell egy nép ellen a saját országának harcolni. Node még egy ilyen melléfogás nem lesz. Erre a melléfogásra kb. 30 000 magyar fiatal fizetett az élet legdrágábbjával rá. Nos, gondolom Ön is tudja, hogy ez a fiatalság azért nem felejtett el mindent. Ennek testvérei, szülei is benne van az egész magyar népben.

Nem tudom.

Ön persze erre azt mondja, hogy az egész országban nyugalom és rend van. Nos, először is mindenki tudja, hogy jelenleg még az oroszok itt vannak. Kellő felszerelés és szervezés nélkül velük szemben nincs értelme a harcnak. Ez azonban semmi esetre a harc feladását jelenti. Ha most megkezdjük, akkor harcolni fog itt mindenki. Tudja, hogy "szeretett drága Rákosi apánk" is oly népszerű volt, hogy a szeretet megnyilvánulása ellen elszaladt a Sz. U.-ba. Igaz, hogy Önök a kikérését sem próbálták meg, pedig Neki nem kis mértékben volt szerepe a magyar nép szenvedésében és a 30 000 fiatal halálában.

Nos Önök előszeretettel beszélnek a szocializmusról. Nem tudom, hogy Ön és a társai mit értenek szocializmus alatt, de egy bizonyos: Önök a fogalmakkal hadilábon állnak. Azt szeretik mondani, hogy az Önök szocializmusa a demokrácia csúcsa. Ezzel szemben minden mostani intézkedésükkel szeretnék bebizonyítani, hogy az intézkedésük a demokrácia továbbfejlesztését célozza. Node, ha már a demokrácia csúcsán állnak, akkor egy-egy intézkedésükkel hogyan szűkítik a demokráciát. Valószínű, hogy Önök mindenkit politikai analfabétának tartanak, mert ellenkező esetben ilyen ellentmondásokra ügyelnének. Végeredményben mit is tudnak Önök a demokráciáról? Nyilván semmit. Fáj a tyúkszemük, ha valamely demokratikus államban a kommunizmus ellen tesznek valamit. Nos mit tegyenek akkor a demokráciák, mikor Önök még csak meg sem engedik más pártnak a létezését. Hogy lehet valaki annyira elvakult mint Önök, azt nem tudom józan ésszel megítélni. Mi is a demokrácia. Nyilván népakarat. Node mi ez a szó, hogy nép? Nyilván mindenki, aki adott helyen él. Ha pedig ez így van, akkor Önök, hogyan beszélhetnek demokráciáról, mikor nyilvánvaló, hogy diktatúráról van szó. Diktatúráról van szó minden olyan esetben, amikor egy személy, vagy egy kisebb csoport kizárólag, és erőszakkal gyakorolja a hatalmat. A diktatúra lehet sokféle, de soha sem lesz abból demokrácia. Demokrácia esetén mindig mindenki olyan párt, amilyen akar. Ha a szőlés, a gyülekezés és a sajtószabadság veszélyben van, akkor már nincs demokrácia. A görög hunta ép oly kevésbé demokratikus, mint a kommunista diktatúra. A diktatúra bukása mindig véres és sok ember fizet érte az életével. Ez nyilvánvaló volt 1956-ban és nyilvánvaló volt 1944-ben is. Önök ellenben nem akarnak tanulni, hanem fejfel rohannak a falba. Nos én minden esetre elmondom ezeket Önnek. Elmondom még sok másnak is, mert majd egyszer ezt Ön előtt fel is fogom olvastatni, tehát nem mondhatja soha, hogy nem tudta mit tesz.

Önök a többi pártot megszüntették és kitaláltak egy fogalmat. Népfront. Nos mi is ez a Népfront. Politikai szervezet, vagy a Pártjuk egyik tömegszervezete. Ha az utóbbiról van szó, akkor mi szükség rá. Ha pedig politikai szervezetről van szó, akkor miért nincs ennek meg az a minimum kelléke, ami egy politikai szervezethez szükséges. Nyilván azért, mert az Önök Pártjának a tömegszervezete. Vagyis aki jó népfronti aktíva, az egyben az Önök szekerét is tolja. Nem lehet a népfront megnyilvánulása Önökkel szembeni. A Népfront tisztségviselőket is Önök jelölik ki, tehát ennek a nem tudom minő népfrontnak a valóságos népfronthoz semmi köze.

Ki lehet Önöknél befutott ember. Csak és kizárólag az, aki az Önök szekerét tolja. Ha ez így van, akkor pedig mese az olyan állítás, hogy a pártönkivüliek is betölthetnek minden állást. Minden valaminek való álláshoz az Önök beleegyezése kell. Nos így már érthető a pártönkivüliek helyzete. Miért félnek Önök a több párt rendezőtől? Nos ha ezt felvetik, akkor meg kell állapítani azt is, hogy ez az Önök hatalmának végét jelentené. Nem kell semmiféle politikai átnevelés ahhoz, hogy itt egy demokratikus párt egyből milyen sikert aratna. Önöknek nincs ellenzékük. Önök ezt a kritikával pótolják. Nos lehet-e arról szó, hogy a Népfronton mindig tanulunk. Miért nem adják át a helyüket másnak, aki többet tud mint maguk és jobbat is akar. Kritikával nem lehet újat és jót úgy alkotni, hogy ugyanazok gyakorolják a kritikát, akik vétkeznek. Ez az Önkritika. Annyit ártottak már ennek a népnek, hogy ha volna száz halál, azt is megérdemelnék már. A demokráciáknál nem kritika van, hanem bukás. Amely kormány valamit elhibáz, azt leszavazzák és nincs tovább. Maguk ellenben valamit tesznek és erre utasítják az embereket, hogy tapsoljanak Önöknek. De sokat tapsolt már ez a nép Önöknek. Hogy megjedtek Önök az első szélre. Még csak vihar sem volt.

FOLYTATÁSA LESZ.

A "DEMOKRÁCIÁÉRT"

(ÁBTL 3.1.5. O-13332 7. oldal)

Intézkedési terv

Szabolcs-Szatmár megyei Rendőrfőkapitányság

III/III. Alosztálya Szigorúan titkos!

Engedélyezem:
Horányi László r. alezredes
Politikai Osztály vezetője

Tárgy: "Anonymus" fn. ügyben

Intézkedési terv.

Nyíregyháza, 1968. április 3.

A fenti ügyben az alábbi elsődleges feladatok végrehajtását tervezem:

- A debreceni és miskolci politikai osztályok illetékes vonaltartójával fel kell venni a kapcsolatot és tisztázni kell, hogy az elmúlt időkből kaptak-e hasonló témájú, vagy szövegű fiktív feladójú levelet, ha igen azt hol, mikor és kinek a címére adták fel, ha szükséges írásazonosításra meg kell küldeni a BM írásszakértőjének. Amennyiben utólagos adatok merülnek fel, azt szükséges egyeztetni.

- A központi párhuzamos alosztállyal is egyeztetni kell a beszervezett adatokat, olyan célból, hogy nem-e rendelkeznek hasonló adatokkal vagy utólag az ország más területén nem-e merültek fel ugyanilyen témájú névtelen levelek, ha igen vizsgálni kell az esetleges összefüggést, az azonosságot a tettes kilétének megállapítása érdekében.

- A birtokunkban lévő ellenséges tartalmú leveleket írásszakértőnek kell bemutatni, az írásszakértő által megküldött gépirás egyedi sajátosságait alapul véve, a már beszerzett és a birtokunkban lévő gépirásminták között priorálást kell végezni.

- A boríték és a levélpapír cikkszámát figyelembe véve ellenőrizni kell, hogy azokat hol árusítják, általában milyen üzletekben, vagy más árusító helyeken lehet beszerezni.
Ügyszintén ellenőrzendő a borítékon található bélyeg forgalomba-hozatalának ideje, helye.

- Legális és hálózati lehetőségek felhasználásával olyan személyek után kutatunk, akiknek szóhasználatában gyakori a "nos" és "node" kifejezés. Ha ezen személyek írógéppel rendelkeznek, vagy ilyenhez hozzáférnek, arról konspiratív úton írásmintát szerzünk be.

- Az eddig érkezett felderített, vagy felderítetlen birtokunkban lévő, géppel írt ellenséges tartalmú levelek között ellenőrzést végzünk azonosítás céljából.

- Társadalmi és ügynöki lehetőség felhasználásával ellenőrizzük, hogy Nyíregyháza üzemeibe, oktatási intézményeibe Debrecenből kik járnak dolgozni, ezek körülményeit, magatartását ellenőrizni kell.

- A beérkezett adatokat elemzés és megfelelő rendezés után szakértői vizsgálatra megküldjük.

- A kialakult helyzetnek megfelelően az intézkedési tervet ki kell egészíteni, szükség esetén újat készíteni.

Szabó Imre
r. fhdgy.

Egyetérték:

Serfőző Ernő r. őrnagy
alosztályvezető

Nytsz: 697/389.
Készült: 1 pl-ban.
Anyagába.
Készítette: Szi/RJné.

(ÁBTL 3.1.5. O-13332 8-9. oldal)

Jelentés

Szabolcs-Szatmár megyei Rendőrfőkapitányság

III/III. Alosztálya Szigorúan titkos!

Tárgy: "Anonymus" fn. ügyben

J e l e n t é s

Nyíregyháza, 1968. április 5.

Jelentem, hogy 1968. IV. 3-án a Hajdú-Bihar megyei RFK. Politikai Osztályán a rendkívüli események vonaltartójával megbeszélést folytattam olyan célból, hogy az elmúlt időkből nem-e dolgoztak a fentihez hasonló ügyben, s nincs-e birtokukban ilyen ellenséges tartalmú levél, amely a megyénkben feladottakkal összefüggésbe hozható, vagy ha utólag ilyen kerülne birtokukba arról osztályunkat tájékoztassák.

A fentieknek megfelelően megállapítottam, hogy 1964, 1965 években a nyíregyházi 1, 2 postahivataloknál 1-3 óra eltéréssel olyan ellenséges tartalmú leveleket adtak fel a "Nemzeti ellenállási mozgalom" és a "Magyar Semlegességi Front" aláírással, amelyek az írásképlete 260/1 BC? Ez pedig mindenben megegyezik a birtokunkban lévő kormányunk és pártunk vezetőinek írt ellenséges tartalmú levélpapírok anyagával és írásképletével.

A jelzett levelek közül kapott a Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem, Görög Mihály Nagykálló, Kállói u. 6.sz., az orvostudományi egyetem pedig Gálos Jakab Kótaj, Bujai u. 8.sz. alatti feladóval. Ezek fiktív nevek.

A fentiekben kívül hasonló szövegű és aláírású, feladó nélküli levelet adtak fel Budapesten a Debreceni Városi Tanács Titkárnak, a Budapesti Építési-, Közlekedési, Műszaki Egyetem, állatorvostudományi, agrártudományi egyetem, József Attila Tudományegyetem Szeged, Erdészeti és Faipari egyetem Sopron, Nehézipari Egyetem Miskolc, Tanárképző főiskola Nyíregyháza címére.

A fenti ügyekben a Hajdú-Bihar megyei Politikai Osztály, valamint a központi alosztály ellenőrző munkát végzett, eredmény nélkül zárták el az ügyben keletkezett dossziékat.

A megbeszélések alapján olyan következtetést lehet valószínűsíteni, hogy az előzőekben írt levelek tettesei azonosak a birtokunkban lévő ellenséges tartalmú levelek íróival. Debrecenben nagy helyi és személyi ismeretekkel rendelkezik, viszont gyakran utazhat Nyíregyházára és Budapestre, utazgatásai munkakörével függhet össze, s ilyen utazásai alkalmával adja fel az állomás melletti 2. sz. postán leveleit.

A fenti körülményeket figyelembe véve ellenőrzéseink során figyelembe kell venni a Debrecenbe lakó, de Nyíregyházán dolgozó értelmiségi személyek körülményeit, magatartását is.

Szabó Imre
r. fhdgy.

Serfőző Ernő r. őrnagy
alosztályvezető.

Nytsz: 697/391.

Készült: 1 pl-ban.
Anyagába.

Készítette: Szi/RJné.

(ÁBTL 3.1.5. O-13332 10-11. oldal)

"Anonymus" fn. ügyben történt ellenőrzésről

Szabolcs-Szatmár megyei Rendőrfőkapitányság

III/III. Alosztálya Szigorúan titkos!

Tárgy: "Anonymus" fn. ügyben történt ellenőrzésről

J e l e n t é s

Nyíregyháza, 1969. január 3.

Jelentem, hogy ellenőriztem az "Anonymus" fn. ügyben keletkezett névtelen ellenséges levelek borítékjainak levélpapírjának forgalomba hozatalának körülményeit. Mind a Kádár elvtársnak, mind a Losonci elvtársnak címzett levél borítékja hivatalos levelezéshez használt, sárga boríték, amelyet a város minden pontján postán, trafikokban állandó jelleggel lehet vásárolni. Több dohányárudában elmondták, hogy időszakonként a központtól kék, ill. sárga hivatalos borítékot kapnak. A színeket a szállításhoz nem jelölik, mivel mindkét fajta 10 fillérbe kerül. A levélpapír közönséges gépíró-papír, amelyet állandó jelleggel árusítanak a papírboltok. A hivatalos helyiségekben bárhol hozzá lehet jutni, úgyhogy bárki, aki egy-egy hivatalos helyiségbe bejár, észrevétlenül használhatja magáncélra is.

A boríték felülbélyegzése az akkor általánosan használt 60 filléres bélyegekkel történt, amelyek a vásárlás helyére nem utalnak

Elek Zoltán
r. alhdgy.

Serfőző Ernő r. őrnagy
alosztályvezető.

Nytsz: 744/23

Készült: 1 pl-ban.
"Anonymus" ügyd.

Készítette: EZ/RJné.

(ÁBTL 3.1.5. O-13332 14. oldal)

Ellenséges névtelen levelek értékeléséről

Szabolcs-Szatmár megyei Rendőrfőkapitányság

III/III. Alosztálya Szigorúan titkos!

Engedélyezem:
Horányi László r. alezredes
osztályvezető

Tárgy: Ellenséges névtelen levelek értékeléséről

J e l e n t é s

Nyíregyháza, 1969. február 6-án.

Megvizsgáltam és értékeltem a MSZMP KB és az Elnöki Tanács elnökének címzett, Magyar Árpád Szeged, Újgondolat u. 13. sz. fiktív feladóval ellátott és a nyíregyházi 2. sz. postán feladott 2 db "Az 1968 újév alkalmával mondott?" kezdetű és "folytatása lesz" végződésű, "a demokráciáért" aláírási ellenséges leveleket és az alábbiakat állapítottam meg:

A kérdéses levelek azonos tartalmúak, írógépen több példányban készültek. Sokszorosítás a hivatalokban általában használatos indigóval történt. A felhasznált papír közforgalomban lévő 29,5 x 21 cm-es közepes finomságú, sima írógéppapír. A levél először keresztbe majd hosszába lett összehajtvva. Szennyeződés nem látható rajta. A szerző a gépellt szöveget nyomtatott nagybetűs írással egészítette ki, a megszólítás a szabálynak megfelelően, a levél bal felső sarkán, a lapszéltől 16 mm-re helyezkedik el, oldalszámozás a levél felső részén van, a középvonaltól balra.

A boríték sárgás-barna színű. Címzés közepén, a feladó a bal alsó sarokban, bélyeg a jobb felső sarokba lett ragasztva, a közelmúltban bevezetett szabvány szerint. A bélyegen jól olvasható a nyíregyházi 2. sz. posta bélyegzőlenyomata és a dátum, 1968. február 8.

Az irat célja az új évi köszöntőben elmondottak és a NOSZF 50. évfordulójának megünneplésével kapcsolatos pozitív megnyilatkozások elleni hangulatkeltés. Ennek kapcsán a szerző ellenséges, nacionalista, revizionista szemszögből értékeli a Szovjetunió második világháború utáni helyzetét, elsősorban határai vonatkozásában, továbbá az 1956 előtti és utáni változásokat, az 1956-os ellenforradalmi eseményeket, a demokrácia és diktatúra kérdését, a párt szövetségi és gazdaságpolitikáját.

A szerző konkrét közlései: Az első bekezdés 7-8. sorában " az összes történelmi tanulmányaimat számba véve sem tudok erre a megszállásra, sőt anektálásra jogcímet." A 10. sorban " ? Beszarábiát." A 13. sorban - az 1945-ös választásra utalva - " ? a legjobb akarattal sem tudtak 13 % szavazattal többet összeszedni." A 21-24. sorokban lévő felsorolások: " ?akiknek az iparigazolványát beszedték, akiktől a földet betagosították, akiket hivatalukból kiebudalták, stb." A második bekezdés elején "99,98%-os szavazati arány". A harmadik bekezdés utolsó sorában "30 000 fiatal halálában". A negyedik bekezdés 8. sorában " ?mindenkit politikai analfabétának tartanak." Az utolsó bekezdés elején " ?ki lehet Önöknél befutott ember, csakis kizárólag aki az Önök szekerét tolja." Olyan konkrét közlések a levélben nem fordulnak elő, amelyek a szerző életkörülményeire, esetleg foglalkozására, valamely foglalkozási ágra, tartózkodási helyére - város, község - utalának.

A levelek hármastagozódásúak, hat bekezdést tartalmaznak, logikailag összefüggőek, bár az első bekezdés 13. sorában a megkezdett gondolatmenettől - és időben is - minden átmenet nélkül eltér. Mondanivalóját egyébként regény-stílusban írja. Viszonylag gazdag szókinccsel rendelkezik, gondolatait tömören, világosan fejt ki, egy-két esettől eltérően. Sajátságos kifejezéseknek tekinthető: "egész magyar nép, anektálás, jogcím, Beszarábia, kiebudalták, számba veszi, tyúkszemük, népakarat, mese stb." Előfordul a szövegben több szóismétlés is: "no, node, nyilván, nevezetesen, dicső stb."

Általános műveltséggel, az átlagnál valamivel szélesebb körű társadalmi, politikai, filozófiai vonatkozású ismeretekkel rendelkezik. A helyesírás szabályokkal tisztában van. Írása hibamentes, csupán gépellési átütések fordulnak elő hét esetben, továbbá betűfelcserélés, pl. a 9. sor végén az e betűket r-re, vagy betűkihagyás, pl. néppront helyett "népront" stb. Rövidítés csak a Szovjetunió vonatkozásában: SZU. Megszólításnál, néhány kivétellel az Ön, Önök kifejezést használja.

A szöveg a géppapírt csaknem teljes egészében betölti. A margó 16 mm. A sorvégződések egyenlensek, a sorok tömörek. Új bekezdései nem a hagyományos ún. kibekezdések, hanem dupla sorváltással a fent meghatározott margószéltől kezdődnek. A vesszők és pontok után nincs szóköz. A második oldalon a margó és sorvégződések megegyeznek az első oldal sajátosságaival. A szöveg azonban a felső lapszéltől 3 cm-re, az alsótól 3,5 cm-re helyezkedik el. Nyomtatott betűvel "folytatása lesz" és aláírásnak ugyancsak a fenti betűtípussal "a demokráciáért" szöveg szerepel, jobb oldalon, a szövegtől 12 mm-re. Az írás képlete: B-2-a (b).

A borítékon szereplő gépirás képlete: I/1-B, míg a levél 260-II/2-B, tehát nem azonos írógépen készült a címzés és a levél szövege. [?]

Az anyag értékeléséből a szerző kilitére, személyére levonható következtetések:

Az idősebb generációhoz tartozó, kispolgári, értelmiségi származású, ez utóbbi pályán vagy olyan helyen dolgozik, ahol gyakran kell írógépet használnia, feltéve, hogy a levelet ő gépelte. Korát illetően a fenti feltételezést támasztja alá a "Beszarábia, anektálás, népakarat" kifejezések, amelyek különösen ami az elsőt illeti, közhasználatban igen ritkán fordulnak elő. Történelmi, földrajzi tanulmányai alapján ismerheti, amire utalás is van a szövegben, másrészt az 1945-ös választások eredményeire való utalás is azt látszik igazolni. Ez utóbbi, valamint a párt szövetségi politikájával, a több párt-rendszerrel foglalkozó rész arra enged következtetni, hogy korábban valamilyen párt tagja lehetett, vagy valamilyen szervezett oktatásban vett vagy vesz részt és onnan szerezte az ismereteket.

Elégedetlen, sértődött ember, aki az általa felsorolt valamelyik (első bekezdés 21-24. sor) kategóriához közvetlen vagy közvetve tartozott, illetve érdekelt volt: "akiktől az iparigazolványt beszedték, akiktől a földet betagosították, akiket a hivatalokból kiebudaltak, akiknek a házat elvették, akiknek gyerekei nem tanulhattak az egyetemeken, akik fizikai munkát végeztek hosszú ideig, mert nekik nem volt proletár múltjuk."

A társadalmi, politikai életben viszonylag járatos. Politikai, filozófiai kérdésekkel is foglalkozik. Erre utal "valószínű, hogy Önök mindenkit politikai analfabétának tartanak" megjegyzése. A többpárt-rendszer és demokrácia, diktatúra, nép kérdéseinek olyan értelmű felvetése, mint a levélben van, azonban hiányos és hamis, ebben a nyugati propaganda - elsősorban különböző rádióadások hallgatása, esetleg ellenséges sajtó, stb - hatása érezhető. Az 1944-es események összehasonlításképpen megemlítsé arra enged következtetni, hogy az előző, Horthy-korszakhoz nem fűzheték abszolút érdekek.

Az az idézete, hogy a "pártonkívüliek betölthetnek minden állást, mese" egyértelműen jelenlegi pártonkívüliségére utal. Vezetői beosztásra alkalmas, politikailag, ideológiailag fejlett, de mellőzött embernek tartja magát. Ez összefüggésben lehet korábbi politikai múltjával, magatartásával, társadalmi helyzetével.

Összegezve:

A szerző kb. 50-55 év körüli, kisebb beosztású értelmiségi pályán tevékenykedő, vagy vállalati alkalmazásban szellemi munkát végző egyén. A korábbi években társadalmi helyzete, politikai magatartása miatt ellene vagy hozzátartozóival szemben intézkedés történt. E hatásokat még nem tudta magában lerendezni. Valamilyen párt tagja volt, politikai nézeteire feltételezhetően ez, valamint a múlt továbbá a nyugati propaganda volt és van jelentős hatással. Magatartására a nacionalizmus és revizionista tendenciák jellemzőek.

Jellembeli tulajdonságai - a levél alapján - az alábbiak: Nem egy agresszív egyéniség. Drasztikus, durva kifejezéseket nem használ, sőt helyenként előzékeny, udvarias hangot üt meg. A papír teljes kihasználása takarékos vonásokra utal. Ellenséges nézeteit környezetében feltehetően úgy juttatja kifejezésre, hogy az jogi értékelést ne vonjon maga után. Egyéniségére a társadalmi életben az ún. ellenzékiesség, sértődöttség, magasabb beosztás felé való törekvés mondható. Véleményének nyilvánabb kifejezésére használta fel a névtelen levelet. Kiváltó oka valószínű az újévi köszöntő, melynek mondanivalójával nézeteit nem azonosítja. Korábbi, valamint jelenlegi helyzeténél. Beállítottságánál fogva nem tartozik azok közé, akik a párt bel- és szövetségi politikájával egyetértenek.

A fentiek alapján a következő feladatok megoldását tartom szükségesnek:

1. A rendelkezésre álló gépirásminták közül kiszűrni azokat, melyek a kérdéses képletekkel, sajátosságokkal megegyeznek.
2. A szerzőre levont következtetések, a levélben szereplő témák és sajtószövegek kifejezések alapján ügynökség, valamint hivatalos és társadalmi kapcsolatok útján olyan személyek felderítése, akik a levél megírásával kapcsolatba hozhatók.
3. Az osztályon foglalkoztatott legmegbízhatóbb, leellenőrzött ügynökökkel a találkozók alkalmával a levél anyagát, sajátosságát részletesen megbeszélni, értékelni, véleményüket, következtetésüket leírni és lehetőségek szerint felderítő jellegű feladattal megbízni, írásminták beszerzésére felhasználni, elsősorban a magántulajdonban lévő írógépekről.
4. A felmerült és számításba jöhető személyek munkahelyén, esetleg saját tulajdonukban lévő írógépekről megfelelő kombinációval a gépirásmintákat beszerezzük. A lehetőséghez mérten megszerezzük ügynöki ellenőrzésüket.

A feladat végrehajtásának határideje: 1969. április 3.

A végrehajtás eredményétől függően tesszük meg a további intézkedéseket.

Felelős: Tóth József r. szds.
Tomasovszky István r. alhdgy.

Tóth József r. szds.

Egyetértek:

Serfőző Ernő r. őrnagy.
alosztályvezető

Nytsz: 744/145
Készítette: T.J/Hlné
Lerakva: "Anonymus" fn. rendk. esemény dossz.

(ÁBTL 3.1.5. O-13332 16-20. oldal)

"Anonymus" fn. R-603. sz. dosszié lezárása

Szabolcs-Szatmár megyei Rendőrfőkapitányság

III/III. Alosztálya Szigorúan titkos!

Engedélyezem:
Horányi László r. alezredes
osztályvezető

Tárgy: "Anonymus" fn. R-603. sz. dosszié lezárása

H a t á r o z a t

Nyíregyháza, 1969. május 5-én.

Párt- és állami vezetők címére 1968. február 7-én és 8-án egy-egy db fiktív feladóval ellátott, géppel írt ellenséges tartalmú levelet küldtek. Az inkriminált anyagot a nyíregyházi 2-es postán adták fel. A levelet író személy megvalósította a Btk. 127. -ban meghatározott igazgatás büntett alapos gyanúját. A tervszerű adatgyűjtő munka, a tettes felderítése céljából 1968. április 3-án rendkívüli események dossziét nyitotunk.

Az inkriminált anyagot prioráltuk a központi nyilvántartóban. A rendelkezésre álló és a felmerült személyektől beszerzett írásmintákat megküldtük szakértői véleményezésre. Az írásszakértő szerint a két ellenséges levelet egy, a boríték címezése más írógépen készült. Szerzője egy személy. Az írásminták közül egyet sem hozott kapcsolatba a kérdéses anyaggal.

Hálózati és más úton több olyan személyt ellenőriztünk, akik magatartásuk alapján számításba jöttek. Együttműködtünk a társalosztállyal, a Hajdú- és Borsod megyei Politikai Osztály illetékes vonalartóival, munkánk azonban nem járt eredménnyel.

Tekintettel arra, hogy a dosszié határideje lejárt, a tettest felderíteni nem sikerült, a nyilvántartási szabályzat 12. alapján kérem az R-603. sz. dosszié lezárását és a BM. III/2. Osztálynak való megküldését engedélyezni.

Az inkriminált anyagokról fotómásolatot készítünk, operatív úton a felderítést tovább folytatjuk.

Tóth József r. szds.

Egyetértek:

Farkas Imre r. őrgy.
alosztályvezető h.

Nytsz: 744/496
Készítette: T.J/Hlné
Készült: 1 pld-ban.
Lerakva: R-603. sz. dossz.

(ÁBTL 3.1.5. O-13332 22-23. oldal)

Kommunista urak!

Megint beleköpött a levesbe a béke hűségese öre a nagy barátotok a makulátlan Szovjetunió. Nehéz azt megérteni, hogy nem és nem bírjuk se mi magyarok se más népek a kommunista maszlagot? Hiába adagoljátok bármilyen körítéssel csak felfordul a gyomra tőle minden népnek. Aggodalommal figyeljük a cseh nép viaskodását a szörnnyeteggel. Azt pofázzátok, hogy a hívták őket meg benneteket is oda. A mennykő hívott meg hív titeket valahová. Különben ti hívtátok ötvenhatban, de a csehszlovák államférfiak nem olyan kalmárok mint ti. Mi munkások aggódva s reménykedve figyeljük az eseményeket hátha hátha sikerülne már egyszer megszabadulni a kommunista pokoltól. Levizsgáztok megint a népek előtt, így van ez, előbb utóbb kiadja magát a gonosz. Itt másztak rajtunk keresztül "az új kenyér napján". Jó megválták nekünk a kenyeret. Sárosak mocskosak voltak biztosan, Záhonyon túlról hajtotta őket megint egy nép vérbe fojtására. Itt, ebben az országban járkalhatnak, mert ezt a trónt is a ruszki szuronnyok tartásák fenn, másképpen összedülne ez is mint egy klozet. Volt már rá példa!

Ne bántsátok a cseh népet, szabadságot, valódit, kommunizmus nélkül! Ez vágya minden magyarnak!

Ha szóltak volna, adtunk volna nekik egy kis mérget, közel voltak hozzánk.

(ÁBTL 3.1.5. O-14724 11. oldal, borítékban)

Tisztelt elvtárs urak! (1)

Megint tettetek egy kis jót a gazdátnak. A futballról lévén szó, még pedig nem is akár hogyan. Így fölháborodva még egyszer nem láttam a magyar népet. Ez az egy sportág az, amely nagy közönséget vonz. A kis Magyarország jól képviseli a labdarúgást, több országgal fölveszi a versenyt, csak éppen a ruszikkal nem boldogul soha. Nem lehet és nem szabad a magyarnak egy Szovjetuniót akár csak futbalban is megverni. Az ötvenes évek csapatának sem lehetett ellenük győzni. Meccs előtt Rákosi Matyi bement az öltözőbe és elbeszélgetett a játékosokkal, ami azt jelentette, hogy alázkodj meg. És ez a folyamatos úgylátszik tart azóta is. Angliában is adtunk nekik negyedik helyet, ha velük össze jutunk végünk, tovább nincs szereplés. Tudja ezt a nyugat is mikor összehoznak vele bennünket, hogy a magyarnak a ruszki előtt le kell hasalni. Ővele aztán könnyen elbánnak így lesz ez most is. Igaz, hogy adtatok ti már drágábbat is el egy ilyen meccsnél. Hazudni, port hinteni a nép szemébe. Így volt ez most is. Itthon engedték, hogy győzzön a csapat. S az tudnivaló volt, hogy ha magyar csapat tíz gólt rúg akkor a ruszki tizenegyet fognak rugni. De itthon már nem merték a vereséget előlegezni a testvéreknek. Ezt mondja a nép káromkodva átkozódva és jogosan. Hiába magyarázkodtok, hogy ez meg az ki hisz már nektek. Az első mérkőzés után egy hang se volt, hogy ilyen rossz meg olyan rossz a csapat. A második után meg írja a sajtó mondja a tévé hazudós alakjai, hogy át kell szervezni az egész labdarúgást. De egyszerre rossz lett minden! Mást kellene itt átszervezni, hogy ez a sokat szenvedett magyar nép nyugodtan élne. Nem ilyen képmutató hanglérok szeszélye szerint. Mert ilyen talp nyalók nincsen a világon sem csak itt. Csak csináljátok az ilyesmi dolgokat így nyílik a nép szemé tágabbra! Itt a méreg gyárban is általános a fölháborodás. Munkás mérnök nő férfi egyaránt elitéli mint ahogy szoktatók mondani ezt a viselkedést. És nem csoda, ha egy műszaki vagy olyan egyén akinek módjában áll, addig tanulmányutazik, hogy egyszer elfelejt hazajönni. Csak a munkás van megáldva annak bírni kell, ha fát vágtok a hátán is. A magas színvonalnál hadd tapossa egymást egy kis húsért, mert minden faluban egy koszos hentes-üzlet van, dehogy üzlet "Húsbolt" és az üres boltban lehet spekulálni. Ez a dicső állapot van a sörrel is. Ha néha kerül egy kicsi akkor tapossa gázolja érte egymást a magyar. A múltban abban penészes múltban az a vendéglős vagy a korcsmáros helyébe vitte bárkinek amit fogyasztani akart és kényelmesen el is fogyaszthatta, de az megalázó emberi tulajdonság volt ez a jó mikor izzad ott csomóban a paraszt egy pohár sörért. "De ez van ezt kell szeretni." Nem igaz?

(ÁBTL 3.1.5. O-14724 11. oldal, borítékban)

Tisztelt Kommunista Urak!

A csehszlovák események úgy látszik nem tetszenek nektek. Ha nem avatkoztok más állam saját ügyeibe akkor minek kell firkálni is. Minket valódi munkásokat örömmel tölt el a csehszlovák nép bátorsága. Meg meri már mondani hazai áruló, talpnyaló urainak, hogy elég volt. A kufárkodásból. Bár ötvenhatban nyújtottak volna kezét nekünk szenvedő magyaroknak csehek, lengyelek egyaránt. Mert azoknak is annyi lehet mint nekünk дума, hitegetés, áltatás a munkásnak munka és pofa be. Jó pár bitang meg dözsöl. Jól mondják azt, "hogy Magyarország egy nagy körhinta, egy pár marha tója a többi meg szédül benne". Hol van itt is szabadság? Füllérékért építeni a kommunista jövőt. De azért haladtok ilyen szépen megsgúgom mert legtöbb helyen állatok irányítanak a másik meg az, hogy ahogy fizetgetek a munkás úgy dolgozgat. Csak hagyjatok békét annak a népnek, köszöntjük a bátorságukat és szívből lélekéből kívánjuk győzelmüket, mert akkor mi is remélhetünk abban, hogy a mi rabságunknak is vége lesz. Titeket pedig gazdáitokhoz kergetünk mert tudjátok meg, hogy a népet ruszki szuronyokkal tartásotok féken. Itt Magyarországon mindenki olyan mint a beteg légy. Ha ide küldik itt van, ha amoda ott van. Mi értelme van ebben az országban a szorgalomnak. Pedig a magyar ember nagy dolgokra képes. Hogy tud ez földet művelni, hogy tud ez építeni és sok egyebet véghez vinni. Nem tud most! Kiöltétek belőle mindazt ami magyar. Ha visszanyerné szabad magyar alkotó terét meg lehet majd nézni mire képes egy szabad magyar. Most azért kinlódnátok a mehanizmussal, de ez is csak jó pár bitangnak a malmára hajtja a hasznót. A munkásnak nincs semmi haszna belőle. Bele is lehet abba tojni. Ne keseregjetekek ti a csehszlovák népért, tudja az mit csinál ne erőltessék rá a drága jó ruszki rendszert mert van még attól jobb is. Amelyben szabadon élhet dolgozhat a nép nem úgy mint ebben. S ezért gyűlöli már minden normális ember.

Ezt üzenjük nektek, csehszlovák népet pedig minden idegszálunkkal figyeljük, egyszer csak a kommunizmus béklyói majd csak megszakadnak!

Hogy el ne felejtsem ennek a rendszernek még a bizalmassai is megbízható helyeken a rendszer visszáságairól vicceket mondanak. Ezt egy miniszteri dolgozótól hallottam: VIT = Viszik az idej termést? Fordítva: TIV = Tavaly is vitték. Szóval az alap inog!

(ÁBTL 3.1.5. O-14724 11. oldal, borítékban)

Tisztelt elvtársurak! (2)

Hogy mik máma a magyar vezetők csak egy szóval lehet kifejezni, bitangok.

A világ rengető és ocsmány dumáitokhoz akkarok szólni egy pár szót. Mert ebben a fenséges szabadságban csak így lehet.

Először is most pofáztok a tanácsokról. Ehhez csak annyit, hogy felesleges minden. Minek ennek dumálni nyíltan meg kellene mondani, hogy ebben az országban csak úgy intéznek el valamit, hogy ha először fizet vagy is a kupcihérokot meg kell vesztegetni, másodsor ha koma, haver, sógor. És végül és nem utolsó sorban a kék a szex a nemi vágy kielégítése. Elvégre a hivatali bikák a kávéból begerjednek. És az a magyar, aki ilyen protekcióval nem rendelkezik, az a két lábát lejárhatja. Ez a magyar ügy intézés kommunistaék. A másik fene nagy témátok most a járási tanácsok felszámolása. Mint a megszűnt "mint olyan" szoktatók mondani, az kell, mert minek is voltak ezek néhol még százötvenen is egy ilyen áldott intézményben. Sokra a piros lámpát ki kellett volna akasztani. No most aztán ezek a dolgos egyének mint a patkányok bújnak szanaszét, de nem ám dolgozni hogyné! Eszik marják egymást mint a veszett kutya a koncert. Erről folyik most végtelen nagy intézkedés, hogy ugyebár megszűnik, de mégse szűnik, itt lesz, úgy lesz, amott lesz, a megyénéll lesz vagyis nesze neked magyar munkás még meg marad mind a kettő és tarthatod a sok ingyenélőt, mert még nem elég, ha egy munkásra hét db here jut. Szóval lehetne itt sok mindenről beszélni, az az egy bizonyos, hogy bitang mellé oda illik a nyomorultak jelző is. Persze mondhatná valaki, hogy miért, hisz alkotunk is. Óh igen, de nem tart addig az alkotás, ameddig készül. Egyben azonban el kell ismerni a tehetséget. Az emberekből kiölni a becsületességét, a munkaszeretetet mindenfelé csak a legnagyobb erkölcsi és fizikai posványal találkozni.

Elvtársurak egy a sok közül

(ÁBTL 3.1.5. O-14724 11. oldal, borítékban)

Tiszavasvári levelek ügyében

SZABOLCS SZATMÁR MEGYEI RENDŐFŐKAPITÁNYSÁG
III/III. ALOSZTÁLYA

SZIGORÚAN TITKOS!

TÁRGY: Tiszavasvári levelek ügyében

J E L E N T É S

Nyíregyháza, 1969. március 24.

Jelentem, az ügyben szereplő 3 ellenséges tartalmú levelet áttanulmányoztam, s a következőket állapítottam meg:

Mindhárom levelet Tiszavasváriban adták fel, sárga borítékban, 60 filléres bélyeggel. Ez értékckikkek bármelyik postán vagy trafikban kaphatók.

1. Az "1968. V. 22. 15 óra" keletbelyegzővel ellátott levelet "Népszabadság Szerkesztőség és Kiadóhivatal Budapest, VIII., Blaha Lujza tér 3." címre küldték. Feladóként "Az E?..P" jelölést használták. A borítékban lévő egy íves franciakockás papírlapra kék golyóstollal írták a nyomtatott nagybetűs, két oldal terjedelmű szöveget.
2. Az "1968. VII. 4. 15 óra" keletbelyegzővel ellátott levelet "Népszabadság Szerkesztősége Budapest, VIII., Blaha Lujza tér 3." címre küldték. "NN - Ci" feladóval. A borítékban lévő egy oldal terjedelmű szöveget egy íves kockás papírlapra írták kék golyóstollal, nyomtatott nagybetűkkel.
3. Az "1968. VII. 4. 15 óra" keletbelyegzővel ellátott levelet "Népszabadság Szerkesztősége Budapest, VIII., Blaha Lujza tér 3." címre küldték, a boríték feladóként "MAGYAR N..P" szerepel. A borítékban lévő, másfél oldal terjedelmű, kék golyóstollal készített, nyomtatott kisbetűs szöveget egy íves kockás papírlapra írták.

A borítékok címzése és a levelek betűformái alapján laikus szemmel is megállapítható, hogy mindhárom levél ugyanattól a kéztől származik.

A jelentésben 1.) és 2.) sorszámmal ellátott, nyomtatott nagybetűkkel írott levelekben több betű esetében felismerhető egyedi sajátosság. (L, N, R, B, D, K, stb.) A jobbra dőlő L alsó szára hullámos, visszakanyarodó. A jobbra dőlő N jobb szára hullámos, a jobb szár felső vége hurkos. A O esetében a kör befejezése tizenegy óra irányában történik, a jobbról balra kanyarodó hurok a kör közepe felé halad.

A jelentésben 1.) és 3.) számmal jelölt levelek között is felismerhető az azonosság. Az 1. számú, nyomtatott nagybetűvel írott levélben a megszólítás nyomtatott kisbetűvel íródott, se a kisbetűk formája azonos a 3. számú, nyomtatott kisbetűs szöveggel íródott levélben szereplő betűkkel.

A betűformák alapján megállapítható, hogy írójuk elég sokat ír, elképzelhető foglalkozásával összefüggően. Helyesírása jó, a legalapvetőbb helyesírási tudnivalókat kézség szinten ismeri és alkalmazza. Az írásjeleket - különösen a felkiáltó-, kérdő- és idézőjeleket - helyesen alkalmazza. Érdekes sajátossága a levélnek, hogy a nyomtatott l-re mindenütt pontot tesz. Több helyen úgy tűnik, mintha szándékosan véteni akarna a helyesírási szabályok ellen. Pl. a 2. számú levél 6-ik sorában a "hazaáruló" szót előbb egybe akarta írni, majd mégis külön írta. Az 1. számú levél 2-ik sorában láthatóan még egy "l" betoldást eszközölt a "futballról" szóba, míg ugyanezt a szót a 12-ik sorban egy l-lel írja.

A 3. számú, nyomtatott kisbetűs szöveggel írott levélben mesterségesen torzított n, m, t, u betűket találunk. Sok esetben tévedésből helyen írta ezeket a betűket, de később torzított formájukra javította őket.

Minden levélben gyűlölettel ír a kommunizmusról, a vezető beosztású emberekről. Valószínű, hogy komoly sérelmei lehetnek. Az 1. számú levélben (második oldal 14. sor) IS betoldást eszközölt utólag. Eredetileg így hangzott a mondat: "Itt a méreggyárban általános a felháborodás." Az "IS" betoldása után "Itt a méreggyárban is általános a felháborodás." (Talán a "méreggyárban" dolgozik, s tudat alatt ezt is írta, később jött rá, hogy hibázott, s változtatott a mondat értelmén.

A levelek hangvétele cinikus. A levelek szerzője tréfás, csipkelődő hangon ír. Nacionalista beállítottságú, kispolgári családból származó, középkader lehet. 50 év körüli ember, aki ismeri a régi kiskocsmák hangulatát, s a kocsmá szó a régi helyesírás szerint is írta (korcsma).

Tomasovszky István
r. alhdgy.

Serfőző Ernő r. őrnagy
alosztályvezető

Nytsz: 744/340
Készítette: TI/HIné
Készült: 1 pld-ban.
Lerakva: Anyagába.

(ÁBTL 3.1.5. O-14724 12-14. oldal)

"Krónikás" fn. ügyben

Szabolcs-Szatmár megyei Rendőrfőkapitányság

III./III. Alosztálya Szigorúan titkos!

Engedélyezem:
Horányi László r. alezredes főkapitány áb.h.

Tárgy: "Krónikás" fn. ügyben

I n t é z k e d é s i t e r v .

Nyíregyháza, 1971. november 30.

A Népszabadság Szerkesztősége és az MSZMP KB címére ismeretlen személy összesen négy db. ellenséges, izgató tartalmú levelet küldött. A szerző alaposan gyanúsítható a Btk. 127. (1.) bek.-ben meghatározott izgatás büntettének megvalósításával.

A kérdéses levelek - írásszakértői vélemény szerint - minden kétséget kizáróan egy kéztől származnak, azokat az elkövető Tiszavasváriban, ill. Polgáron adta fel. Az inkriminált anyagokból arra lehet következtetni, hogy a tettes baráti kapcsolatai hasonló beállítottságú személyek, a cselekmény részesei, v. tudnak róla.

Az eddigiek során tizenöt számításba vehető személytől szereztük be kézírásmintát, az írásszakértő valamennyit kizárta. Az adatgyűjtés során értesültünk arról, hogy a Tiszavasvári Alkaloida gyár egyik munkahelyén a levelek tartalmának megfelelő beszélgetés zajlott a 1970. december 24.-én. Konkrétan a személyek kilétét megállapítani nem lehetett.

A fentiekre való tekintettel, s hogy a levelekben is utalás van a gyárra, feltehető: az elkövető, - v. kapcsolatai - az ALKALOIDÁ-ban dolgozik, v. dolgozott.

Az írásszakértő véleménye szerint a szerző paraszti származású, 55 év körüli, valószínűen férfi személy. Nem kizárt, hogy beszédhibás, vulgáris szemlélettel rendelkező, a 8. általánosnak megfelelő műveltségi szintet meg nem haladó iskolával bíró egyén. Korábban piaci adásvétellel foglalkozhatott, jelenleg pedig állami alkalmazásban áll. Vallásos típus, a közelmúltban a tanáccsal kapcsolatban volt számára negatív eredménnyel végződött ügye, feltételezhetően adó, vagy földtulajdonnal kapcsolatos témakörben. Az elkövető kis helyen, faluban él.

A tudomásunkra jutott adatok és az írásszakértő véleménye arra utalnak, hogy a tettes a levelek feladási helyén, Tiszavasváriban lakik. Jelenleg valamelyik helyi ipari, v. más üzemben, munkahelyen dolgozhat.

Az itt foglalkoztatottak jelentős része még ma is kétlaki életet él, a mezőgazdasággal való kapcsolatuk nem szakadt meg.

Ezért a felderítő munkát az ALKALOIDA és más termelő, v. szolgáltató üzemekben kell végezni, figyelembe véve a tettesre vonatkozó jellemzőket.

Fentieknek megfelelően az alábbi főbb feladatokat kell megoldani:

1. Az írásszakértő véleménye alapján eligazítjuk: "Gergely", "Kutasi" és "Vasvári" fn. ügyőkeinket.
2. A rendelkezésre álló adatokból arra lehet következtetni, hogy az elkövető valószínű a Tiszavasvári ALKALOIDA Gyárban dolgozik, ezért a kutató munkát itt kell intenzívebbé tenni.
 - a vállalati nyilvántartást felhasználva megállapítjuk az 50 éven felüli dolgozókat. Közülük kiszűrjük az ügy szempontjából számításba vehető személyeket.
 - A hivatalos és társadalmi kapcsolatokon keresztül, valamint a szig. anyagaiból kézírásmintájukat beszerezzük.
3. Megállapítjuk, hogy a Tiszavasvári tanácsnál az elmúlt év végén, ill. ez év elején kiknek volt földtulajdonnal, adóval kapcsolatos problémájuk, panaszuk. Az elkövetőre levont következtetés alapján számításba vehető személyeket ellenőrizzük, kézírásmintákat szerzünk be tőlük.
4. Hivatalos és társadalmi kapcsolatok útján megállapítjuk a községben, kik tartoznak az ún. "kupeckodó" réteghez, jelenleg hol dolgoznak?! Tisztázzuk az ügy szempontjából van-e köztük érdekes személy.
5. A tettesre levont következtetések alapján differenciáltan kutatást végzünk Tiszavasváriban levő termelő és szolgáltató vállalatoknál, így pl: a gépjavitó állomás, ÁFÉSZ-nél.

Az intézkedések végrehajtásának eredményétől függően a dossziét átminősítjük, vagy lezárjuk.

A tervbe vett intézkedések határideje: 1972. március 29.

Felelős: Tóth József r. őrgy.

Tóth József
őrgy.

Egyetértek:

Trencsényi Sándor r. őrgy.
osztályvezető

Nytsz: 7/895

Készült: 1 pl-ban
"Kronikás" üggy.

Készítette: T/J/RJné.

(ÁBTL 3.1.5. O-14724 34-35. oldal)

Határozat

Szabolcs-Szatmár megyei Rendőrfőkapitányság

III/III. Alosztálya Szigorúan titkos!

Engedélyezem:
Horányi László r. alezredes
főkapitány áb. helyettese.

Tárgy: "Kronikás" fn. rendkívüli esemény dosszié lezárására

H a t á r o z a t

Nyíregyháza, 1972. május 22-én.

"Kronikás" fn. rendkívüli események dossziét 1971. március 29-én nyitottuk, mert ismeretlen elkövető a Népszabadság Szerkesztősége és az MSZMP KB címére négy db ellenséges, izgatató tartalmú levelet küldött.

A kérdéses levelek írásszakértői vélemény szerint egy kéztől származnak, azokat a tettes Tiszavasváriban, illetve Polgáron adta postára.

A szerző alaposan gyanúsítható a Btk. 127. . (1) bek.-ben meghatározott izgatás büntetvének megvalósításával.

Az inkriminált anyagok értékelésébe szakértőt is bevontunk, a levont következtetés szerint az elkövető 55 év körüli, paraszti származású, valószínű férfi. Vulgáris szemlélettel rendelkező, a nyolc általánosnak megfelelő műveltségi szinten lévő egyén. Vallásos típus, állami alkalmazásban állhat, kis helyen, faluban él.

A fentiek figyelembe véve végeztük kutató munkánkat, feltételezve, hogy a tettes a levelek feladásának megfelelően Tiszavasváriban él. Ezt támasztotta alá a társadalmi és hivatalos kapcsolatoktól szerzett adatok is.

Intézkedési tervet készítettünk, melyben körülhatároltuk azokat a területeket, objektumokat, ahol az elkövetőt keresni kell. Meghatároztuk a rendelkezésre álló operatív eszközök - ügynökség - felhasználásának módját.

A feldolgozó munka során öt számításba vehető személyt vontunk hálózati ellenőrzés alá. Összesen 35 személytől szereztünk be kézírásmintákat, melyeket szakértői véleményezésre megküldtünk az illetékes osztálynak. A szakértő azonban minden esetben negatív választ adott, a kézírások egyikét sem hozta kapcsolatba az inkriminált anyaggal.

A dosszié egy éves határideje alatt - az elkövető felderítésére - tett intézkedéseink nem hozták meg a kívánt eredményt, s ez a közeli jövőben sem várható.

A fentiek alapján kérem a 35-R-757. sz. "KRÓNIKÁS" fn. rendkívüli események dosszié lezárását és irattárba való helyezését engedélyezni.

Tóth József
r. őrgy.

Egyetértek:

Trencsényi Sándor r. őrnagy
osztályvezető

Nytsz: 7-287.
Készítette: T/J/HJné
Készült: 1pld-ban.
Lerakva: 35-R-757. sz. dossz.

(ÁBTL 3.1.5. O-14724 44-45. oldal)

Címkék:

[Kádár János](#) ^[2]

[állambiztonság](#) ^[3]

[Szovjetunió](#) ^[4]

[népfront](#) ^[5]

[párt hadserege](#) ^[6]

[ellenzék](#) ^[7]

[1956](#) ^[8]

[demokrácia](#) ^[9]

[diktatúra](#) ^[10]

Kiadás: 4. évfolyam (2004) 2. szám

Forrás webcím: https://www.archivnet.hu/hetkoznapok/jelek_lentrol_felfele__avagy_a_nep_szava_isten_szava.html

Hivatkozások

[1] https://www.archivnet.hu/hetkoznapok/jelek_lentrol_felfele__avagy_a_nep_szava_isten_szava.html

[2] <https://www.archivnet.hu/cimkek/kadar-janos>

[3] <https://www.archivnet.hu/cimkek/allambiztonsag>

[4] <https://www.archivnet.hu/cimkek/szovjetunio>

[5] <https://www.archivnet.hu/cimkek/nepfront>

[6] <https://www.archivnet.hu/cimkek/part-hadserege>

[7] <https://www.archivnet.hu/cimkek/ellenzek>

[8] <https://www.archivnet.hu/cimkek/1956>

[9] <https://www.archivnet.hu/cimkek/demokracia>

[10] <https://www.archivnet.hu/cimkek/diktatura>